

**HUNGARY-SLOVAKIA-ROMANIA-UKRAINE
ENI CBC PROGRAMME 2014-2020**

PARTNERSHIP WITHOUT BORDERS

PROJECT TITLE:

CULTURE CONNECT - CULTURAL MOBILITY IN THE BORDER AREA
01.10.2019-30.06.2022

PARTNER NAME:

SATU MARE COUNTY MUSEUM

EU CONTRIBUTION:

261.306 €

This publication was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of Satu Mare County Museum and do not necessarily reflect the views of the European Union.

ISBN 978-606-8729-37-4

ISBN 978-606-085-102-8

<https://huskroua-cbc.eu>

Hungary
Slovakia
Romania
Ukraine

PETREȘTI

Co-financed by the European Union

Adela Dobrescu - Maria Lobonț Pușcaș
Claudiu Porumbăcean - Brăduț Popdan

PETREȘTI

PETREȘTI ПЕТРЕШТЬ

Editura Muzeului Sătmărean
Editura Argonaut
2022

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Petrești / Adela Dobrescu, Maria Lobonț Pușcaș, Claudiu Porumbăcean, Brăduț Popdan. - Satu Mare : Editura Muzeului Sătmărean ; Cluj-Napoca : Argonaut, 2022
ISBN 978-606-8729-37-4
ISBN 978-606-085-102-8

I. Dobrescu, Adela
II. Lobonț Pușcaș, Maria
III. Porumbăcean, Claudiu
IV. Popdan, Brăduț

913

PETREȘTI

PETREȘTI

ПЕТРЕШТЬ

Localitatea Petrești este atestată documentar pentru prima dată în anul 1316, sub denumirea de Mezeu Petri. În urmă cu trei secole, sunt aduși pe aceste meleaguri coloniști de origine germană din regiunile Württemberg și Ulm. Colonizarea șvabilor a început de către contele Károlyi Sándor după Pacea de la Satu Mare (1711). Coloniștii germani ajung în localitățile Carei, Urziceni, Căpleni, iar în anul 1720 la Foieni, în anul 1722 la Beltiug, Moftinu Mare, Arduț, Petrești.

„Mica Germanie” din inima Sătmăruului este denumirea pe care a primit-o comuna Petrești, o localitate din județul Satu Mare ce poate fi dată oricând exemplul despre cum te poți dezvolta cu ajutorul fondurilor europene. Șvabii au contribuit la dezvoltarea economică a regiunii, comunele populate de ei fiind unele dintre cele mai bogate din țară. Așezarea seamănă mai degrabă cu un oraș cochet.

Petrești is documented for the first time in 1316, under the name of Mezeu Petri. Three centuries ago, German settlers from the Württemberg and Ulm regions were brought to these lands. The settlement of the Swabians was started by Count Károlyi Sándor after the Peace from Satu Mare (1711). German settlers arrived in Carei, Urziceni and Căpleni. In 1720 they settled in Foieni, in 1722 in Beltiug, Moftinu Mare, Arduț, Petrești.

Petrești, which is in the heart of Sătmăru, was given the name of "Little Germany" and is a village in Satu Mare County that can always be given as an example of how to develop with the help of European money. The Swabians have contributed to the economic development of the region, and to this day the communes populated by them are some of the richest in the country. The settlement of Petrești looks more like a small town.

Комуна Петрешть вперше документально згадана в 1316 році під назвою Мезеу Петрі. Три століття тому на цій землі були розселені німецькі колоністи з регіонів Вюртенберг та Ульм. Швабську колонізацію розпочав граф Каройї Шаңдор після Сатумарського миру (1711 р.). Німецькі поселенці прибувають до населених пунктів Карей, Узрічень, Кеплень. У 1720 р. у Фоєнь, у 1722 р. у Бельтог, Мофтіну Марє, Ардуț, Петрешть.

«Мала Німеччина» у самому серці Сатумарщини – таку назву отримала комуна Петрешть, населений пункт у повіті Сату Марє, який в будь-який момент можна навести як приклад того, як можна розвиватися за допомогою європейських коштів. Шваби зробили внесок в економічний розвиток регіону, і донині населені ними комуни є одними з найбагатших у країні. Поселення більше схоже на чепурне місто.

CE SĂ NU RATEZI LA PETREȘTI

What not to miss in Petrești

Що не пропустити в Петрешть

Muzeul Șvăbesc din Petrești

a luat ființă în anul 1993, la inițiativa Primăriei Petrești și a Muzeului Județean Satu Mare, fiind primul muzeu șvăbesc din România. Acest muzeu, păstrător al tradițiilor etnoculturale specifice populației șvăbești, este amenajat într-o gospodărie tipică arhitecturii populare germane, ridicată în anul 1881. Gospodăria este formată din casă (construită în așa fel încât să poată conviețui familiile a două generații), șură și acareturi, la amenajarea lor muzeistică încercându-se o redare cât mai autentică a modului de viață caracteristic șvabilor sătmăreni. Ambianța specifică locuinței șvăbești este oferită de prezența mobilierului pictat cu motive vegetale policrome, piese de îmbrăcăminte, textile decorative și utilitare, obiecte de uz casnic sau utilizate la prelucrarea fibrelor textile, iar în șură sunt expuse diferite obiecte agricole de mari dimensiuni.

The Swab Museum in Petrești

was founded in 1993, at the initiative of the Petrești Town Hall and the Satu Mare County Museum, being the first Swab Museum in Romania. This museum, which preserves the ethnocultural traditions specific to the germanic population, is housed in a farmhouse, typical for German folk architecture, built in 1881. The household consists of a house (built in such a way that two generations of the same family can live together), a barn and out-buildings, and the museum is designed to give as authentic an impression as possible of the characteristic way of life of the swabians. The specific ambience of the Swaben home is enhanced by the presence of the painted furniture, with polychrome plant motifs, pieces of clothing, decorative and utilitarian textiles, household objects and objects used in processing the textile fibres, while various small agricultural objects are displayed in the barn.

Швабський музей у Петрешть

був заснований у 1993 році за ініціативи міської ради Петрешть та Повітового музею Сату Маре, будучи першим швабським музеєм у Румунії. Цей музей зберігає етнокультурні традиції, характерні для швабського населення, він розташований у типовому для німецької народної архітектури будинку, спорудженому у 1881 році. Господарство складається з хати (збудованої таким чином, щоб у ній могли проживати родини двох поколінь), сарай та прибудови, при їх музейному облаштуванні намагалось якомога автентичніше відтворити побут, характерний для сатумарських швабів. Атмосфера, характерна для швабської хати, відтворюється меблями, розписаними поліхромними рослинними мотивами, одягом із декоративного та утилітарного текстилю, предметами домашнього вжитку або використовуваними для обробки текстильних волокон, а в сараї виставлені різні великі сільськогосподарські об'єкти.

Biserica Romano-Catolică „Sfânta Elisabeta”

Aceasta datează din anul 1786, iar de-a lungul vremii a trecut prin numeroase încercări: incendii, cutremure, reconstruiri.

Capela Donath

Capela se află între Carei și Petrești, la câteva sute de metri față de drumul european care duce spre Oradea. Situată pe o culme, în mijlocul câmpului, capela atrage privirile trecătorilor prin simplitatea și singurătatea ei. Anual, de sărbătoarea Sfintei Mării, vin aici, în pelerinaj, oameni din zonă fascinați de povestea acestui lăcaș. Este considerată o biserică făcătoare de minuni, pentru că, în fiecare an, de Sfântă Mărie, la miezul nopții, ușa bisericii se deschide, iar apoi, a doua zi se închide singură.

The Roman-Catholic Church of St. Elizabeth is dating from 1786 and has gone over time through many trials - fires, earthquakes, reconstructions.

Donath Chapel is located between Carei and Petrești, a few hundred meters from the European road leading to Oradea. Situated on a hilltop in the middle of the field, it manages to attract the attention of passers-by by its simplicity and solitude. Every year, on the feast of our Lady, people from the area come here on pilgrimage, fascinated by the story of this place. It is considered a miracle-working church, because every year on St. Mary's Day, at midnight, the door of the chapel would open and then the next day it would close by itself.

Римо-католицька церква Святої Єлизавети, яка датується 1786 роком, упродовж століть пройшла через багато випробувань – пожежі, землетруси, перебудови.

Каплиця Донат розташована між м. Карей та Петресть, за кілька сотень метрів від європейської дороги, що веде до м. Орадя. Вона знаходиться на височині посеред поля, вдало привертає увагу перехожих своєю простотою та самотністю. Щороку на свято Пресвятої Богородиці сюди приїжджають на паломництво люди з околиць, зачаровані історією цього місця. Її вважають чудотворною церквою, бо щороку в день Пресвятої Богородиці опівночі двері церкви відчинялися, а наступного дня зачинялися самі.

Alimentația tradițională

Tradiția gastronomică adusă de coloniștii germani poate fi descoperită cu ajutorul rețetelor pe care șvăboaicele le prepară spre deliciul musafirilor: *ștrudli* cu cartofi, legvar sau brânză, *tunkata*, *uncrecz*, *tășcușe cu legvar*, *supe de fructe*, *preparate din carne* și tradiționala *pâine coaptă pe vatră*.

Traditional food

The gastronomic tradition brought by the German settlers can be discovered through the recipes that the local people prepare to the delight of their guests: potato, legvar (plum gem) or cheese strudels, tunkata (sausages with potatoes), uncrecz (which is a dessert), legvar (plum gem) noodles, fruit soups, meat dishes and the traditional bread.

Традиційна їжа

Гастрономічну традицію, принесену німецькими колоністами, можна відкрити за допомогою рецептів, за якими шваби готують на радість гостям: штруделі з картоплею, леквар, сир, тункату, ункрез, пиріжки з лекваром, фруктові супи, м'ясні страви й традиційний хліб, спечений на вогні.

Cadru natural

Cadrul natural al comunei este dominat de formele de câmpie joasă, cu terenuri cultivate, pajiști, lacoviști, nisipuri și pâlcuri de stejăriște. Acest relief a fost format de râuri străvechi, depunerile apelor curgătoare fiind purtate și depozitate de către vânt. Această regiune de câmpie era ocupată în trecut de o vegetație mozaică, alcătuită din stejărete, pajiști termofile și zone înmlăștinite, în zilele noastre însă pajiștile xerofile și mlaștinile de interdune ocupă o suprafață mai redusă. În urma activităților antropice s-a modificat mult peisajul, în locul mlaștinilor și bălților de odinioară apărând terenuri agricole întinse. În prezent vechile habitate caracteristice cu flora și fauna specifică se mai întâlnesc numai insular. Fauna de stepă se caracterizează prin larga răspândire a rozătoarelor specifice acestui mozaic alcătuit de terenuri agricole și insule naturale.

Natural frame

The natural setting of the commune is dominated by lowland forms, with cultivated land, meadows, lakes, sands and oak groves. This relief was formed by old rivers, the deposits of the flowing waters being carried and deposited by the wind. In the past, this lowland region was occupied by a patchwork of vegetation consisting of steppes, thermophilous meadows and marshy areas, but nowadays xerophilous meadows and interdune marshes occupy a smaller area. The landscape has changed greatly due to men activity, with extensive farmland replacing the marshes and bogs. Nowadays the old characteristic habitats with their specific flora and fauna are only found in small patches. The steppe fauna is characterised by the wide distribution of rodents specific to this mosaic of agricultural land.

Природа

У краєвидах комуни переважають форми низини з обробленими землями, луками, озерами, пісками та дібровами. Цей рельєф був сформований давніми річками, наноси проточних вод переносилися і нагромаджувалися вітром. Цей рівнинний регіон колись був укритий мозаїчною рослинністю, що складалася з дібров, теплолюбних лук і боліт, а зараз ксерофільні луки й міждунні болота займають меншу площу. Внаслідок антропогенної діяльності дуже змінився ландшафт, замість колишніх боліт і ставків з'явилися великі сільськогосподарські угіддя. Зараз старі середовища, характерні для специфічної флори й фауни, зустрічаються лише на островах. Степова фауна характеризується широким розповсюдженням гризунів, притаманних цій мозаїці, що складається з сільськогосподарських угідь та природних островів.

